

AANBEVELINGEN

Dit boek moet je gelezen hebben, niet alleen omdat de auteurs belangrijke inzichten over hun onderwerp delen, maar omdat christenen dit boek nu echt nodig hebben. Veel christenen denken dat de toekomst voor het christendom in de virtuele kerk ligt. De coronapandemie heeft die gedachte nog versterkt. Je zult merken dat *Herontdekking* een aansporing is om stevig vast te houden aan de bijbelse visie op de gemeente. Ik beveel dit boek van harte aan.

Nima Alizadeh

Directeur en voorzitter van Iranian Revelation Ministries Inc.

Dit boek komt op het juiste moment, in een tijd van verwarring en teleurstelling als het gaat om de essentiële noodzaak van de plaatselijke gemeente. Hansen en Leeman bieden een logische, praktische, bijbelse en fundamentele visie op de betekenis van de gemeente in het leven van een gelovige. Dat een christen die groeit in Christus en het evangelie consequent naleeft zonder deel uit te maken van een plaatselijke gemeente, ligt niet zo voor de hand. Als je je afvraagt hoe dat komt, moet je dit boek lezen om je te laten overtuigen en bemoedigen. Ik hoop en bid dat onze God dit boek zal gebruiken om mensen in onze tijd de gemeente te laten herontdekken.

Miguel Núñez

Voorganger van de International Baptist Church
van Santo Domingo in de Dominicaanse Republiek

Al voor de coronapandemie liepen de opvattingen over de christelijke gemeente ver uiteen. De beperkingen als gevolg van de pandemie

vormden een nieuwe uitdaging voor onze kijk op de gemeente en haar functie. Bijbels herstel van onze visie is daarom meer dan ooit nodig. Collin Hansen en Jonathan Leeman zijn deze uitdaging aangegaan en bieden ons hulp aan bij dit herstel. *Herontdekking* is in een heldere en onderhoudende stijl geschreven en biedt een overtuigende, bijbelse visie vol inzicht en praktische wijsheid. Iedere gemeente zou dit moeten lezen en bespreken, omdat het belangrijke bijbelse richtlijnen biedt die gelovigen helpen de gemeente van Jezus Christus opnieuw te ontdekken, tot Zijn eer en voor de voortgang van het evangelie.

Kees van Kralingen

Oudste van de Vrije Baptistengemeente in Papendrecht;
hoofdredacteur van *Reformation Today*;
bestuurslid van The Gospel Coalition Nederland & Vlaanderen

Herontdekking is een actueel en relevant boek dat we na de pandemie hard nodig hebben. De gemeente spreekt niet langer vanzelf. We willen weten waarom we het zo doen zoals we het gewend zijn. Op een knappe manier combineren Hansen en Leeman de bijbelse ideeën met hun ervaring in de praktijk tot een programma van hoe de gemeente er nu zou moeten uitzien. Waarom komen we fysiek samen in een wereld waarin alles virtueel is? Wie heeft de gemeente het gezag verleend om de waarheid te verkondigen? Hoe kunnen we mensen binnen en buiten de gemeente liefhebben? Hoe brengen we de tucht liefdevol in praktijk? Soms stevig kritisch (de immoraliteit van homogene gemeenten), tjokvol gemakkelijk te onthouden voorbeelden (de gemeente als ambassade) en altijd heel doordacht. Dit is een boek dat je moet lezen en waarover je met anderen het gesprek moet aangaan.

J. Mack Stiles

Zendeling en voormalig voorganger in het Midden-Oosten;
auteur van *Evangelisatie* (9Marks, Geloofstoerusting)

Ooit ontbrak de basale kennis over wat de gemeente is alleen bij naamchristenen, die al lang niet meer bij de gemeente berokken waren. Met de komst van corona en de beschikbaarheid van de livestream van kerkdiensten, geven steeds meer christenen er de voorkeur aan thuis 'naar de kerk te gaan'. Daarom verschijnt dit makkelijk leesbare boek vol persoonlijke anekdotes op een cruciaal moment. Collin Hansen en Jonathan Leeman nodigen ons uit de gemeente opnieuw te ontdekken door te proberen van een alomvattende definitie van de gemeente. Als je aan hun hand dit boek doorgaat, zal het je een hernieuwde liefde geven voor de gemeente én voor haar Hoofd, de Heere Jezus Christus.

Conrad Mbewe

Voorganger van de Kabwata Baptist Church in Lusaka, Zambia

Velen hebben in coronatijd zo hun eigen zondagviering uitgevonden. De een komt later uit bed en schakelt in als de preek begint. Een ander komt samen met een paar bevriende gezinnen. Een ander gezin met kleine kinderen is van twee diensten terug gegaan naar één dienst. Moeten we straks weer met z'n allen tweemaal naar die ene kerk? Daar zullen we nog heel wat discussies over krijgen.

De schrijvers van dit boek openen dat gesprek. Omdat ze hun autobiografie erbij betrekken, komen ze dicht naast de lezer zitten. Een aanrader voor de mensen die niet zouden weten waarom ze een gemeente nodig hebben en ook voor hen die met zulke mensen worden geconfronteerd. Je kunt de gemeente van Christus niet missen. Doe aan dit gesprek mee en ga eerlijk op alle argumenten in!

Dr. Reinier van Kooten

Emeritus-predikant binnen de Hersteld Hervormde Kerk;
oud-docent homiletiek en ethiek aan het
Hersteld Hervormd Seminarie (Vrije Universiteit)

Waarom zou je naar de kerk gaan? Deze vraag is in het licht van de corona-pandemie weer actueel geworden. Colin Hansen en Jonathan Leeman willen je in dit boek laten herontdekken waarom de kerkdienst ertoe doet en waarom je de gemeente nodig hebt. De gemeente is een oefenplaats in zelfverloochening. Midden in de weerbarstige werkelijkheid van het gemeente-zijn realiseert God Zijn opbouwwerk. Dit bijbels-realistische boek is een must-read voor een nieuwe generatie christenen.

Alfred van de Weg

Predikant binnen de Hersteld Hervormde Kerk;
auteur van *Daarom ga ik naar de kerk*

Christen zijn in je eentje is niet Gods bedoeling. De coronacrisis heeft ons daar op een indringende manier aan herinnerd. De coronacrisis vraagt ook om bezinning. Wat betekent het nu eigenlijk om kerk te zijn? Welke prioriteiten zijn nodig? Hansen en Leeman, die beiden veel en diep over dit onderwerp hebben nagedacht, geven in dit boek een bijbels, evangeliecentrisch en inspirerend antwoord. Laten we er ook in de Nederlandse situatie onze winst mee doen.

Marco de Wilde

Predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland;
bestuurslid van The Gospel Coalition Nederland & Vlaanderen

Het individualistische denken gaat ons als westerse gelovigen niet voorbij. Dit boek helpt om te reflecteren over en ons te spiegelen aan de bedoelingen van God Zelf. Hij heeft er Zelf voor gekozen om niet een individu te redden en hem of haar door een livestream en een leesplan verder te vormen en door het leven heen te leiden. God leidde en leidt Zijn volk immers als een kudde, door de hand van Mozes en Aäron.

Samenleven met een missie, gevormd en zo klaargemaakt worden, gecorrigeerd en bijgestuurd waar nodig is en door dik en dun met elkaar verbonden zijn door de volmaakte band van de liefde. Ik zou wensen dat ieder gemeentelid en elke nog op zichzelf staande gelovige dit boek zou lezen om zicht te krijgen op het doel van gemeente-zijn. Voor God en voor onze eeuwige toekomst is dat zo essentieel!

Bert Noteboom

Voorganger

Herontdekking
Waarom zou ik naar de kerk gaan?

HERONTDEKKING

WAAROM ZOU IK
NAAR DE KERK GAAN?

COLLIN HANSEN
JONATHAN LEEMAN

Collin Hansen en Jonathan Leeman
Herontdekking
Waarom zou ik naar de kerk gaan?
© 2021 – Geloofstoerusting, Ede

Originele titel: *Rediscover Church. Why the Body
of Christ Is Essential* (2021)
Uitgegeven door: Crossway, Wheaton, Illinois

Vertaling: Redactie bureau Kees de Wildt, Dordrecht
Ontwerp omslag: Wilfred Beukens, Drukkerij AMV
Vormgeving binnenwerk: Drukkerij AMV

ISBN hardcover: 978-94-92941-35-0
ISBN e-book: 978-94-92941-38-1
NUR: 707

Bijbelteksten worden geciteerd uit de Herziene Statenvertaling
(© 2010/2016 Stichting HSV), tenzij anders vermeld.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm
of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën,
opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

*Voor mijn bijbelkring:
Als je de pandemie samen doormaakt, blijf je bij elkaar.*

Collin

Voor mijn broeders en zusters in de Cheverly Baptist Church.

Jonathan

INHOUD

Inleiding	9
1 Wat is een gemeente?	17
2 Wie kan er bij de gemeente horen?	29
3 Is samenkomen echt nodig?	41
4 Waarom staan prediking en onderwijs in het Woord centraal?	53
5 Is het echt nodig dat je lid wordt?	65
6 Is tucht echt liefdevol?	81
7 Hoe houd ik van leden die heel anders zijn dan ik?	95
8 Hoe kunnen we buitenstaanders liefhebben?	107
9 Wie heeft de leiding?	119
Conclusie: Je krijgt niet de gemeente die je wilt, maar iets beters	135
Dankwoord	145

INLEIDING

Je hebt vast heel wat redenen om niet naar de kerk te gaan. Tijdens de recente pandemie zijn heel wat mensen daarmee gestopt – volgens sommige schattingen in Amerika een derde van de kerkgangers. Misschien ben jij er daar een van. Dit boek is bedoeld om je te helpen de gemeente opnieuw te ontdekken. Misschien kan het je helpen om voor het eerst te ontdekken waarom God wil dat je van het samenkomen met en het je toewijden aan de plaatselijke gemeente een prioriteit maakt.

Eenvoudig gezegd: een christen zonder gemeente is een christen in de problemen.

De tijd waarin we er zomaar vanuit konden gaan dat toegewijde gelovigen in Jezus Christus begrepen waarom ze zich druk moesten maken om de kerk, ligt al ver achter ons. Het aantal mensen dat zich christen noemt, ligt veel hoger dan het aantal mensen dat wekelijks een samenkomst bezoekt. Het leeuwendeel van het dienen en geven in onze gemeenten komt doorgaans ook maar op een beperkt deel ervan neer. Het is dus niet zo dat corona christenen plotseling ervan heeft overtuigd dat ze de gemeente niet nodig hebben. Miljoenen hadden die beslissing al genomen voordat de bijeenkomst gepaard ging met online registratie, afstand houden en maskers.

Een christen zonder gemeente is een christen in de problemen.

De al langer bestaande scheiding tussen persoonlijk geloof en georganiseerde godsdienst is door corona wel toegenomen. De kerksluitingen vanwege corona verrasten ons allemaal, omdat ze plotseling kwamen en voor onbepaalde tijd waren. Als je een gewoonte maandenlang onderbroken hebt, is het ook moeilijk die gewoonte weer op te pakken. Dat probleem speelt niet alleen voor de kerk. Probeer maar eens terug te gaan naar de sportschool als je er maandenlang geen voet over de drempel hebt durven zetten.

Het zou al moeilijk genoeg zijn om de kerkgang te hervatten als ons enige probleem was dat een dodelijke ziekte ons veel langer bij elkaar vandaan had gehouden dan ook maar iemand had verwacht. Maar de vrees om corona op te lopen, is misschien wel de minste van de redenen waarom christenen uit de kerk wegblijven. Discussies over maskers, vaccins en heel wat andere zaken brachten verdeeldheid tussen gemeentelieden die opgesloten zaten in hun huis en gekluisterd aan hun Facebook-tijdlijn vol waarschuwingen en complottheorieën. Vóór het tijdperk van de sociale media hielden christenen veel meer van elkaar. Als je de samenbindende ervaring van de wekelijkse gezamenlijke diensten onder hetzelfde dak ook nog wegneemt, gaan de liefdesbanden rafelen.

Dat is nog niet alles. Politieke kwesties kunnen nog meer verdeeldheid brengen. Hoe kun je nu in een eredienst zitten naast mensen met zulke totaal andere prioriteiten? O zeker, christenen hebben misschien dezelfde opvattingen over de Drie-eenheid, de Doop en zelfs over de eschatologie. Maar wat heb je daaraan als we meer gemeenschappelijk lijken te hebben met onze politieke bondgenoten, die misschien niet eens christen zijn?

Begin maar niet eens over voorgangers. Ze hebben onze klachten wel gehoord. Waarom hebben ze ons toen we thuis opgesloten zaten dan niet opgezocht om te zien hoe het met ons ging? Wat hebben zij tijdens de pandemie eigenlijk al die tijd gedaan? De onlinepreken waren matig, als iemand al de moeite nam om ondanks de afleiding door drukke kin-

deren nog op de gemeente af te stemmen. In ieder geval kunnen gewone voorgangers zich niet meten met de moedige leiders die in tv-interviews en in artikelen de problemen direct aanpakten. Daarbij komt nog dat het gemakkelijker dan ooit was om zonder schuldgevoel onlinepreken van andere voorgangers te bekijken en onze eigen dienst over te slaan. We wisten dat niemand ooit het verschil zou merken, omdat onze voorgangers ons toch niet persoonlijk konden zien.

Eigenlijk hebben we allemaal wel heel wat redenen om niet meer naar de kerk te gaan. Feitelijk verwachten veel gemeenten ook niet dat we ooit nog terugkomen. Daarom beginnen ze virtuele kerken en nemen ze virtuele voorgangers aan. Op zondag vroeg opstaan hoeft niet meer. Je hoeft je niet eens aan te kleden. Je hoeft niet naar een parkeerplek te zoeken. Je hoeft het huilen van de baby's van anderen niet meer te negeren. Je hoeft geen praatje meer te maken met die persoon van wie je de politieke keuzes verafschuwt. Je hoeft het niet meer te onderdrukken als je moet gapen tijdens een lange preek. Je hoeft het brood en de wijn niet meer te proeven.

Is er toekomst voor de gemeente?

Heeft de kerk dan toekomst? Of heeft de virtuele gemeente de toekomst? Ja en nee. Daarom proberen we je er in dit boek van te overtuigen om de gemeente te herontdekken. Waarom zou je weer naar de kerk gaan? Dat doen we niet uit naïviteit, alsof we ons niet kunnen voorstellen waarom iemand moeite zou kunnen hebben met zijn plaatselijke gemeente. Feitelijk moet iedereen die van de kerk houdt, leren christenen te vergeven en te verdragen. God nodigt ons niet uit om naar de kerk te gaan omdat het een comfortabele plek is om wat geestelijke bemoediging op te doen. Nee, Hij nodigt ons uit in een geestelijke familie van onaangepaste verschoppelingen. Hij heet ons welkom in een huis dat zelden is zoals we zouden willen en toch precies is wat we nodig hebben.

Denk eens terug aan de gemeente van voor de pandemie. Als je rondkeek in de gemeente die was samengekomen om te zingen, te bidden en Gods

Woord te horen, dacht je misschien dat iedereen blij was daar weer te zijn. Misschien luisterden ze stil tijdens de preek of zeiden ze 'Amen!' als ze iets wilden onderstrepen. Misschien staken ze hun handen in de lucht als het koor de zang leidde of begroeven ze hun gezicht in hun liedboek. Misschien gaven ze elkaar een warme handdruk en zeiden ze vriendelijk gedag of mompelden ze een vluchtig 'Goede dienst!' voordat ze doorliepen.

Toch is zelfs in een gemeente waarin iedereen vriendelijk glimlacht niet alles zoals het lijkt. De pandemie heeft onze relaties onder druk gezet en de pijn en vrees achter die blijde gezichten blootgelegd.

Achter iedere glimlach in de gemeente zit een verhaal. Je ziet een gezin dat onderweg van huis naar de kerk voortdurend kibbelde, totdat ze over de drempel stapten. Je ziet een weduwe die rouwt om een verlies dat alle anderen al zijn vergeten. Je ziet een eenzame ziel die te midden van een leven van pijn en lijden worstelt met twijfels aan Gods goedheid. Misschien zie je ook wel een voorganger die zich afvraagt hoe hij de gemeente kan oproepen Jezus te volgen, terwijl hijzelf de afgelopen week daarin zo vaak heeft gefaald.

Wat zou ervoor kunnen zorgen dat je op zondagmorgen weer uit bed komt?

Van week tot week kun je er in je gemeente nooit helemaal zeker van zijn hoe iedereen zich voelt of wat iedereen denkt, ook al zien ze er misschien goed uit. Je weet zelfs niet eens helemaal zeker waarom iedereen eigenlijk komt. Daarom weet je ook niet wie er zal terugkomen. De een heeft diepgaand onderzoek gedaan naar het verschil in leerstellige ligging van allerlei gemeenten, voordat hij de beste uitkoos. Een ander zocht gewoon

vrienden in een nieuwe woonplaats. Iemand anders is van gemeente naar gemeente gegaan en heeft er nooit een gevonden die bij hem past. Weer een ander kan zich geen enkele reden voorstellen om de gemeente te verlaten waarin ze is opgegroeid en waarin ze bij alle mijlpalen van geboorte, huwelijk en overlijden meeleeft. Zelfs in je eigen gemeente kun je nooit het hele verhaal vertellen door alleen op het uiterlijk af te gaan.

Waarom zou je de gemeente dus opnieuw willen ontdekken? Wat zou ervoor kunnen zorgen dat je op zondagmorgen weer uit bed komt of dat je op een doordeweekse avond na je werk weer van de bank opstaat om met de gemeente samen te komen? Waarom zou je naar die ene gemeente teruggaan, terwijl er zoveel andere mogelijkheden zijn? Waarom zou je eigenlijk christen blijven? De wereld heeft tijdens de pandemie nauwelijks getreurd om de afwezigheid van de kerk. Trouwens, wat is de gemeente eigenlijk? Is het een zelfhulpclub voor geestelijk en emotioneel zwakke figuren? Is het een politieke actiegroep voor gelijkgezinden en mensen die niet openstaan voor nieuwe ideeën? Is het een vrijwilligersorganisatie voor mensen die houden van liedjes van vroeger?

Al vóór de dreiging van een dodelijke besmetting ging de kerk er steeds vreemder uitzien. In deze tijd komen onze burens immers maar zelden samen voor zoiets als een vertrouwelijk gesprek, stil luisteren en enthousiast zingen. Het is al helemaal bijzonder als het thema wordt aangereikt door een oud boek over vreemde praktijken, zoals het offeren van dieren, een boek dat volgens christenen absoluut gezag heeft.

Wat gebeurt er eigenlijk als je naar de kerk gaat? Dan bedoelen we niet alleen zaken als de preek, het zingen en de dienst, ook al zullen we al die dingen in dit boek aan de orde stellen. Dan hebben we het over zaken die uitgaan boven die glimlach, boven die liederen en boven de schriftlezing. Dan hebben we het over de plannen en bedoelingen van God – omdat jouw gemeente meer is dan je met het oog kunt zien. Feitelijk is de gemeente Gods oogappel, het lichaam waarvoor Jezus Christus Zijn lichaam opofferde. Het is iets wezenlijks.

Daarom gebruikt God de intiemste menselijke relatie – het huwelijk – om uit te leggen wat er in jouw gemeente gebeurt. Toen de apostel Paulus de gemeente in Efeze over het huwelijk onderwees, schreef hij:

Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen, door haar te reinigen met het waterbad door het Woord, opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen, een gemeente zonder smet of rimpel of iets dergelijks, maar dat zij heilig en smetteloos zou zijn. (Efeze 5:25-27)

In deze passage helpt Paulus ons aan de hand van een relatie die wij kennen, het huwelijk, iets van de gemeente te begrijpen wat wij niet kunnen zien. Echtgenoten hebben hun vrouwen lief door hun leven voor hen op te geven.

Op dezelfde manier heeft Jezus Christus – Gods enige Zoon, ontvangen uit de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, gekruisigd op Romeins gezag en op de derde dag opgestaan uit de dood – Zichzelf overgegeven voor de kerk. Door Zijn offer aan het kruis heeft Hij allen vergeven die zich van hun zonden afkeren en op Hem vertrouwen. Jij kunt heilig zijn, omdat Jezus Zijn lichaam heeft gegeven. Zoals jij je lichaam voedt en koestert, zo voedt en koestert Christus Zijn kerk (Efeze 5:29).

**Juist de onhandige leden van het lichaam
herinneren ons eraan dat niemand tot God komt
dan alleen uit louter genade.**

Haal je dat diepe geheimenis eens voor de geest als de oude dame naast je te veel parfum op heeft, als de man voor je op de verkeerde toonhoogte

zingt en wanneer je vriendin aan de andere kant van het gangpad je vergeet te feliciteren. Dat geheimenis je voor de geest halen als je alleen thuis bent, is nog moeilijker, omdat zelfs en juist de onhandige leden van het lichaam ons eraan herinneren dat niemand tot God komt dan alleen uit louter genade. Niemand kan zelf een plaats aan deze tafel verwerven. Je kunt er alleen voor worden uitgenodigd.

Geloof het of niet, maar je gemeente wordt nog interessanter. De apostel Paulus schrijft aan de gemeente in Korinthe: 'Samen bent u namelijk het lichaam van Christus, en ieder afzonderlijk Zijn leden' (1 Korinthe 12:27). Ja, jouw gemeente is het lichaam van Christus Zelf. Dat geldt voor de bankier die voorzitter is van het college van diakenen, maar net zo goed voor de afkickende alcoholist, die zijn lichaamsgeur niet onder controle heeft. Het geldt voor de jonge vrouw die je met een glimlach bij de deur begroet en ook voor de vrouw die bij de kinderopvang werkt en nog nooit een date heeft gehad. Als je berouw hebt van je zonde en het goede nieuws van Jezus' dood en opstanding gelooft, hoor je allemaal bij Christus – en bij elkaar. Paulus schrijft aan de gemeente van Rome: 'Want zoals wij in één lichaam vele leden hebben en de leden niet alle dezelfde functie hebben, zo zijn wij, hoewel velen, één lichaam in Christus, maar ieder afzonderlijk leden van elkaar' (Romeinen 12:4-5).

In Christus is jouw gemeente volmaakt, zonder smet of rimpel. Dat geldt zelfs tijdens een pandemie en bij politieke onrust. In de praktijk – dat heb je al gemerkt of je komt er nog wel achter – bestaat je gemeente uit leden die nog steeds zondigen tegen God en elkaar, zelfs als de Geest hen heiligt. Ze gaan op je tenen staan. Ze vergeten te komen als ze de oppasbeurt hebben. Ze zeggen aanstootgevende dingen. Ze geven blijk van zondige partijdigheid. En zo gaat het maar door.

Hoewel wij je door dit boek willen helpen de gemeente opnieuw te ontdekken, moet je jezelf steeds herinneren aan wat je niet kunt zien. Je komt terug omdat je bij God hoort, omdat Christus Zijn lichaam voor je gaf. Omdat Hij Zijn lichaam gaf, maakte Christus een lichaam

van gelovigen uit elke stam, taal, volk en natie (Openbaring 5:9). In dit lichaam is niemand belangrijker dan een ander, want iedereen hoort alleen door genade en alleen door geloof erbij. Er is geen partijdigheid voor de rijken, geen voorkeur voor de belangrijkste (Jakobus 2:1-7). Omdat wij alles aan Christus te danken hebben, delen wij alles met elkaar: 'En als één lid lijdt, lijden alle leden mee. Als één lid eer ontvangt, verblijden alle leden zich mee' (1 Korinthe 12:26).

Je hoort bij God en bij elkaar. Eén lichaam, vele leden, inclusief jij. Je hebt veel redenen om de gemeente niet opnieuw te ontdekken en één reden waarom je het wel moet doen: omdat God door deze mensen, die je niet zo aardig vindt, Zijn liefde aan jou wil tonen. Het is de enige soort liefde die ons kan losmaken van het op onszelf gericht zijn en in een gemeenschap kan brengen die uitstijgt boven de krachten die onze zieke wereld verscheuren. Het is de enige wezenlijke manier voor ons om gezamenlijk genezing te vinden.

Bovendien is je gemeente de plaats waarvan Christus zegt dat Hij daar op een unieke manier aanwezig is. We zouden zelfs wel durven zeggen dat jouw gemeente en de onze de plaats is waar de hemel de aarde raakt, de plaats waar onze gebeden verhoord beginnen te worden: 'Uw koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde' (Mattheüs 6:10).

Wat is een gemeente?

Jonathan Leeman

Misschien namen je ouders je als kind mee naar de kerk. Die van mij wel. Sommige dingen vond ik fijn. Andere niet. Eén ding vond ik sowieso geweldig: met mijn vrienden verstoppertje spelen in het kerkgebouw. Het was een groot, onregelmatig gevormd gebouw, met onverwachte gangen, deuropeningen en trappenhuizen, echt een geweldige plek om verstoppertje te spelen. Als je mij had gevraagd: ‘Wat is een kerk?’ zou ik waarschijnlijk naar het gebouw hebben gewezen.

Toen ik op de middelbare school zat, interesseerde mij aan de gemeente vooral de jeugdbijeenkomsten op vrijdagavond, met gave liedjes, flauwe sketches en een korte overdenking. Maar als je me toen had gevraagd of ik er weleens over had nagedacht lid te worden van de deze gemeente, zou ik niet hebben geweten wat ik moest zeggen. Waarschijnlijk zou ik de vraag hebben weggewuifd, omdat ik het belang er niet van inzag.

Toen ik studeerde, ging ik niet meer naar de kerk. Ik geloofde de waarheden van het christendom nog wel, tenminste, met mijn hoofd. Toch had ik liever de wereld dan Jezus. Ik hield me dus geestdriftig met de wereld bezig. Ik kan niet anders zeggen dan dat ik slechts in naam christen was. Ik noemde Jezus mijn Verlosser, maar Hij was zeker niet mijn Heere. Ik ‘geloofde’ wel, maar de bekering en het geloof waartoe Jezus ons oproept, kende ik niet. Als je mij had gevraagd: ‘Wat is een gemeente?’ zou ik waarschijnlijk hebben gezegd: ‘Dat is een groep mensen die Jezus willen volgen en daarom wil ik daar niet heen.’ Terwijl ik er steeds verder vandaan zwierf, ging ik vreemd genoeg steeds beter begrijpen wat een gemeente is.

Hoe zit dat bij jou? Heb je ooit stil gestaan bij de vraag wat een kerk of gemeente eigenlijk is?

Preken en mensen

In augustus 1996 rondde ik mijn opleiding af en verhuisde ik naar Washington D.C., op zoek naar een baan. Een christelijke vriend vertelde me over een gemeente in de stad. Omdat ik me een beetje schuldig voelde over hoe ik leefde, maar vooral omdat ik verlangde naar iets diepers en zinvollers in mijn leven, besloot ik erheen te gaan. De preek van die eerste zondagmorgen dat ik weer in een gemeente was, kan ik me niet meer herinneren. Ik herinner me wel dat ik die zondag terugging voor de avonddienst en dat ik er de volgende woensdagavond was voor de bijbelstudie.

**Niemand dwong me. Er trok iets aan me.
Eigenlijk trok Iemand me – de Heilige Geest.**

De volgende week ging het precies zo: ik was er zondagmorgen, zondagavond en woensdagavond. Van een niet-kerkganger veranderde ik plotseling in iemand die drie keer per week ging. Niemand dwong me. Er trok iets aan me.

Eigenlijk trok *Iemand* me – de Heilige Geest – en Hij gebruikte twee dingen. Als eerste gebruikte Hij de preken van Mark Dever. Zoiets had ik nog nooit gehoord. Mark preekte zonder enige gêne vers voor vers en hoofdstuk voor hoofdstuk door de Bijbel heen.

Op een zondag preekte Mark bijvoorbeeld over een van die lastig te verstouwen hoofdstukken in het oudtestamentische boek Jozua. God beval Jozua een Kanaänitische stad binnen te gaan en alle mannen en

vrouwen, jong en oud, te doden, evenals alle koeien, schapen en ezels. Hij las de tekst hardop voor, keek ons toen aan en pauzeerde even.

Wat zal hij nu gaan zeggen? zo vroeg ik me af. Wat een gewelddadig verhaal!

Uiteindelijk zei Mark: 'Als je christen bent, moet je weten waarom zo'n verhaal in de Bijbel staat.'

Ho, wacht even!

Eerst ergerde Marks uitdaging me. *Zou ik moeten weten waarom dit in de Bijbel staat? Waarom vertel jij me niet waarom het in de Bijbel staat, mijnheer de voorganger?!*

Een moment later begon ik Marks uitdaging te begrijpen. Teksten zoals die Mark ons had voorgelezen, herinneren ons eraan dat God ons geen uitleg schuldig is. Wij zijn Hem uitleg schuldig. Gód staat niet terecht. Wij staan terecht. Hij is de Schepper en Rechter. Alleen Hij kan leven geven en leven nemen.

Ik weet niet meer wat Mark vervolgens zei. Het punt is dat mijn wereld al veranderd was. De werkelijkheid was opnieuw geordend. Mijn ogen leken wel veranderd, zoiets als de veranderde kijk op dingen die je krijgt als je ouder wordt, maar dan in een oogwenk. Ik was er nu van overtuigd: *God is God. Ik ben dat niet.*

Onder een goede verkondiging vinden iedere week dit soort dingen plaats. Ze legt op een betrouwbare manier de Bijbel open en verandert de ogen van je hart, door je de wereld vanuit Gods perspectief te laten zien en niet vanuit dat van jou. In hoofdstuk 4 ga ik nader op de prediking in.

Deze prediking was niet het enige wat de Heilige Geest gebruikte om me naar die gemeente te trekken. Hij gebruikt daarvoor ook mensen. Een man, Daniël, nodigde me uit om iedere zaterdagmorgen met zijn

gezin te komen ontbijten en om samen Jesaja te bestuderen. Een gepensioneerd stel, Helen en Hardin, nodigde me uit om te komen eten. Ook een ander ouder echtpaar, Paul en Alice, deed dat. De gemeente nam me op een heerlijk warme manier op. Ik had daar in Washington wel een paar niet-christelijke vrienden uit mijn studietijd, maar ik wilde steeds meer tijd doorbrengen met mijn nieuwe vrienden uit de gemeente en mijn studievrienden uitnodigen met me mee te gaan.

Deze gemeente bood me met haar liefde en overtuigingen een beeld van een heel ander leven. Ik had geleefd om mezelf te dienen. Zij leefden om God en anderen te dienen. Ik gebruikte mijn woorden om op te scheppen of kritiek te leveren. Zij gebruikten hun woorden om te bemoedigen. Ik praatte over God alsof Hij een filosofisch thema was. Zij praatten over God alsof ze Hem kenden. Ik wilde genieten van feesten in het weekend. Zij wilden genieten van Christus.

Deze gemeente gaf me ook een beeld van een heel andere stad. We bevonden ons in Washington D.C., een stad die gonsde van de gesprekken over de aankomende verkiezingen van november 1996. Ook gemeenteleden genoten van zulke gesprekken. Sommigen van hen vertrokken zelfs naar hun thuisdistrict om enkele weken campagne te voeren voor de zetel van hun baas in het Congres of in de Senaat. Toch praatten deze mensen over politiek alsof het slechts *belangrijk* was. De stad wilde dat ze de politiek als het *allerbelangrijkste* zagen. Gemeenteleden hadden politieke *belangstelling*. De stad wilde dat we de politiek aanbaden als een *afgod*.

Dit betekende dat de politieke cultuur in de kerk heel anders aanvoelde ... rustiger, niet zo overspannen, respectvol. Onze overeenstemming over de zaken die werkelijk het allerbelangrijkst zijn, zoals de bron van eeuwige gerechtigheid, maakte het ons mogelijk liefdevol van mening te verschillen over belangrijke zaken, zoals de beste politieke strategie voor gerechtigheid vandaag.

Traditionele demografische scheidslijnen speelden ook een minder grote rol. Ik was een alleenstaande jonge twintiger. Na verloop van tijd bracht ik steeds meer avonden door met getrouwde stellen van in de zeventig of met een weduwe van in de tachtig. Mijn eerste betekenisvolle, diepe vriendschappen met broeders en zusters uit minderheden zouden in die gemeente ontstaan.

Kortom, ik heb geleerd dat de stad van God in een ander ritme leeft, ook al neemt ze deel aan sommige van de burgerlijke en culturele activiteiten van de steden van deze wereld.

**Jouw opvatting van wat de gemeente is, zal
immers je leven en je manier van leven bepalen.**

Ik had je waarschijnlijk geen goed geformuleerd antwoord kunnen geven als je me in die tijd had gevraagd: ‘Wat is een gemeente?’ Maar de twee elementen ‘preken’ en ‘mensen’ – een evangeliewoord en een evangeliegemeenschap – kwamen in mijn gedachten wel steeds meer naar boven. Een gemeente – zoals ik wel wist – had te maken met een groep mensen die samenkomen om zich te laten vormen door Gods Woord. Op die manier gaan ze samenleven als een ander soort mensen, mensen die *in* de wereld leven, maar niet *van* de wereld zijn.

Een juiste opvatting van wat een gemeente is, doet ertoe – leven als in de hemel

Laat ik je de vraag nogmaals stellen: Wat is volgens jou een gemeente?

Als we niet goed nadenken over die vraag, lopen we het risico dat we onszelf de heerlijke goedheid onthouden die God via Zijn gezin voor

ons in gedachten heeft. Jouw *opvatting* van wat de gemeente is, zal immers je *leven* en je *manier van leven* bepalen.

Denk bijvoorbeeld aan hoe mensen tegenwoordig praten over ‘lid worden’ van een gemeente, alsof het een club is. Of over ‘naar de kerk rijden’, alsof het een gebouw is. Of over ‘genieten van de kerk’, alsof het een show is. Welke vooronderstellingen leven er in ons als we zo over de kerk spreken? Hoe vormen deze vooronderstellingen onze manier van omgaan met onze gemeente? Het lijkt me dat ze het voor ons gemakkelijk maken niet langer dan anderhalf uur per week over onze gemeente na te denken en die verder te negeren.

‘Maar wacht even!’ horen we dan vanuit de Schriften. ‘Een gemeente is een bijeenkomst en gemeenschap van het gezin van God, het lichaam van Christus en de tempel van de Geest.’ Als we onze gemeente blijven behandelen als weinig meer dan een club, een gebouw of een show, dan missen we een enorme hoeveelheid steun en zegen die God ons wil geven.

In dit boek willen we je helpen de gemeente opnieuw te ontdekken. We willen dat je gaat *begrijpen* wat een gemeente is en ook gaat ontdekken wat de rijkdom is van het *leven* als een broeder of zuster in het gezin van God. We willen dat je de vreugde ontdekt van het *leven* als een deel van het lichaam van Christus, verenigd met andere delen van Zijn lichaam. We willen ook dat je ontdekt dat het *leven* als een steen van de heilige tempel waarin God nu op aarde woont een kracht is die tegen de cultuur ingaat. We willen dat je *al* deze voordelen en zegeningen gaat ervaren, zowel omwille van jezelf als van je niet-christelijke vrienden en burens. We willen dat je opnieuw ontdekt waarom je naar de kerk gaat.

Meer dan wat dan ook hebben je niet-christelijke vrienden niet alleen jouw evangeliewoorden nodig, maar ook een evangeliegemeenschap die getuigt van de waarheid van jouw evangeliewoorden. Je wilt dat ze naar het leven van je gemeente kijken en zeggen: ‘God verandert mensen echt.’

Hij bouwt een stad van recht en gerechtigheid – hier, in deze gemeente’ (zie 1 Korinthe 14:25; Hebreëën 11:10).

Denk eens even met me mee. Amerikaanse politieke leiders hebben de Verenigde Staten lang ‘een stad op een berg’ genoemd. Juist de ontdekking dat *onze gemeenten* van die steden op een berg zouden moeten zijn, maakt onderdeel uit van het herontdekken van de gemeente, of we nu in de Verenigde Staten leven of elders. Dat is wat we allemaal – christenen en niet-christenen – het hardst nodig hebben in cultureel en politiek roerige tijden.

Een gemeente is een bijeenkomst en gemeenschap van het gezin van God, het lichaam van Christus en de tempel van de Geest.

De hemel zal niet op aarde neerdalen via een bepaald land of volk. Hij is bij geen enkel volk op aarde neergedaald, aangezien God Zijn aanwezigheid had verbonden aan de tempel van het oude Israël.

Daarom is het heel opmerkelijk en verbazingwekkend dat jouw gemeente, waarvan wij willen dat je die herontdekt, de plaats is waarvan de Bijbel zegt dat de hemel daar al op aarde begint neer te dalen:

- het koninkrijk der hemelen is hier nabijgekomen (Mattheüs 4);
- Gods wil wordt hier op aarde gedaan, zoals in de hemel (Mattheüs 6);
- we verzamelen hier al schatten in de hemel (Mattheüs 6);
- we binden en ontbinden hier op aarde wat in de hemel gebonden en ontbonden zal zijn (Mattheüs 16 en 18);
- wij zijn de hemelse tempel (1 Korinthe 3; 1 Petrus 2).

Via onze gemeenten die bijeenkomen, raakt de hemel planeet aarde aan. Als dit gebeurt, bied je de burgers van je land hoop op een beter land en de inwoners van je stad hoop op een betere en blijvende stad.

Voor welke uitdagingen je ook staat als Amerikaan of niet-Amerikaan, als etnische minderheid of meerderheid, als rijke of arme, jouw hoop op een rechtvaardige en vreedzame samenleving moet niet gevestigd zijn op de koninkrijken van deze wereld. Die moet gevestigd zijn op de Koning Zelf, Die bezig is Zijn hemels koninkrijk te vestigen in de voorposten die we plaatselijke gemeenten noemen.

Wat is een gemeente?

Wat is een gemeente? De Bijbel gebruikt allerlei beelden om die vraag te beantwoorden: het gezin en de huishouding van God, het lichaam van Christus, de tempel van de Geest, de pilaar en het fundament van de waarheid, de bruid van Christus, de kudde van Christus en nog veel meer. Elk van deze beelden vertelt ons iets wonderlijks over jouw gemeente en die van ons. We hebben al die beelden nodig, omdat er geen andere organisatie, geen ander lichaam, geen ander volk is dat je met de gemeente kunt vergelijken. In de inleiding hebben we er al een paar van besproken en in de loop van dit boek zullen we ze steeds weer noemen.

We willen dat je de vreugde ontdekt van het leven als een deel van het lichaam van Christus, verenigd met andere delen van Zijn lichaam.

We geven hier nu de theologische definitie van een gemeente, die we in de rest van dit boek zullen uitleggen:

Een gemeente is een groep christenen (hoofdstuk 2)

**die samenkomt als een aardse voorpost
van Christus' hemelse koninkrijk (hoofdstuk 3)**

**om het goede nieuws en de bevelen van
Koning Christus te verkondigen (hoofdstuk 4)**

**om elkaar als Zijn burgers te versterken door middel
van de sacramenten (hoofdstuk 5)**

**en Gods eigen heiligheid
en liefde te vertonen (hoofdstuk 6)**

**door een volk dat één
en verschillend is (hoofdstuk 7)**

in heel de wereld (hoofdstuk 8)

**en dat de leer en het voorbeeld
van de ouderlingen volgt (hoofdstuk 9)**

Ten slotte: gemeentelid

Toen ik een paar maanden in Washington woonde, nodigde een van mijn nieuwe vrienden me uit om lid te worden van de gemeente. Eigenlijk nodigde hij me uit om in het ‘mannenhuis’ van de gemeente te komen wonen, waar in principe alleen gemeenteleden mochten wonen. Het was een mooi rijtjeshuis in Capitol Hill – een gewilde buurt – en de huur was laag. ‘O zeker, ik word lid van de kerk! Vertel me maar hoe ik me kan inschrijven’, zei ik.

Wat ik deed omdat het financieel aantrekkelijk was, wilde God ten goede gebruiken.

Voordat ik lid kon worden, vroeg de gemeente me eerst een aantal lidmaatschapslessen te volgen en een gesprek te hebben met Mark, onze voorganger. Omdat ik in een gemeente was opgegroeid, wist ik de juiste antwoorden al. De gemeente stemde er toen – in november 1996 – mee in mij als lid op te nemen.

Als je me in die tijd had gevraagd wat een gemeente is, dan had ik waarschijnlijk een heel vaag en algemeen antwoord gegeven. Ik herinner me dat ik op een dag met Mark had geluncht en hem had lastiggevallen met de vraag waarom onze gemeente per se een ‘baptistengemeente’ wilde zijn. Dat was het soort dingen waarover ik me op m’n drieëntwintigste druk maakte.

Om eerlijk te zijn, stond ik dat eerste jaar met één voet binnen en één voet buiten de gemeente. Op zaterdagavond feestte ik met niet-christelijke vrienden. Op zondagmorgen ging ik naar de kerk. Het was alsof ik op twee paarden tegelijk probeerde te rijden. Je snapt dat zoiets niet altijd zo kon doorgaan.

Maar de Heere was genadig. Beetje bij beetje veranderde Hij mijn verlangens en zo begon ik voor één paard te kiezen. Ik begon me te bekeren en ging Jezus zien als Verlosser en Heere. De Bijbel begon

interessant te worden. Christelijke vrienden gingen steeds meer voor me betekenen. Zonde leek steeds dommer en ronduit verwerpelijk. Bekering hield in dat ik de zonden van mijn jeugd liet varen – het soort zonden waar jeugdleiders middelbare scholieren voor waarschuwen.

Jezus zegt niet dat niet-christenen zullen weten dat we discipelen zijn door onze liefde voor hen. Hij zegt dat zij dat zullen weten door onze liefde voor elkaar.

Bijbelse bekering heeft echter ook een gemeenschappelijke dimensie. In mijn geval betekende dat het opgeven van mijn leven als ongebonden, op zichzelf staand individu. Het betekende dat ik me bij een gezin – dat wil zeggen, bij de gemeente – aansloot en verantwoordelijkheid nam voor dat gezin. Het betekende dat ik andere christenen in mijn leven uitnodigde en lastige gesprekken moest voeren waarin ik mijn zonde beled of zwakheid moest erkennen. Het hield in dat ik oudere mannen zocht om zelf te groeien in het geloof en jongere mannen om hen te helpen groeien. Het bracht me ertoe gastvrij te zijn voor mensen die nieuw waren of in nood zaten. Het leerde me blij te zijn met wie blij is en mee te lijden met wie lijdt. Anders gezegd: bekering brengt altijd liefde met zich mee. Jezus zei: 'Een nieuw gebod geef Ik u, namelijk dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u liefgehad heb, moet u ook elkaar liefhebben. Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt' (Johannes 13:34-35).

Let erop dat Jezus niet zegt dat niet-christenen zullen weten dat we discipelen zijn door onze liefde *voor hen*, hoewel ook dat waar is. Hij zegt dat zij dat zullen weten door onze liefde *voor elkaar*. Dat is wel interessant, hè? Hoe zou dat nu kunnen?

Kijk dan nog eens naar de soort liefde waarover Jezus het heeft: ‘Zoals Ik u liefgehad heb.’ Hoe heeft Jezus ons liefgehad? Hij hield van ons met een liefde die de zonde draagt, zichzelf opoffert en genade schenkt. ‘God echter bevestigt Zijn liefde voor ons daarin dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren’ (Romeinen 5:8).

Wat is een gemeente? Het is een groep mensen die weet dat Christus hen liefheeft en die zijn begonnen elkaar op diezelfde manier lief te hebben. Dat is hoe voorganger Mark, Daniël, Helen en Hardin, en Paul en Alice mij hebben liefgehad toen ik als drieëntwintigjarige nog op twee paarden tegelijk probeerde te rijden.

Ja, dit is ook hoe onze mede-gemeenteleden nu van Collin en mij houden: met een vergevende, verdragende en geduldige liefde. Zo proberen wij ook van hen te houden.

Het is een liefde die de ongelovigen niet alleen moeten horen in onze woorden, maar ook moeten zien in de manier waarop we met elkaar omgaan, waardoor ze gaan zeggen: ‘Dat willen wij ook wel! Mogen we meedoen?’

‘Beste vriend,’ antwoorden we, ‘dan willen we je eerst graag vertellen waar die liefde vandaan komt.’

Aanbevolen boeken

- Mark Dever, *The Church. The Gospel Made Visible*, Wheaton: Crossway, 2012.
- Mark Dever, *Wat is een gezonde gemeente?*, 2^e druk, Ede: Geloofstoerusting, 2020.
- Megan Hill, *A Place to Belong. Learning to Love the Local Church*, Wheaton: Crossway, 2020.